

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 17. december 2007
Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2007-6102-0046
Dok.: NHC40277

**Spørgsmål nr. 6 af 11. december 2007 fra Folketingets Europaudvalg
(EUU alm. del – Spørgsmål 6-8):**

”Ministeren bedes – som lovet på samrådet i Europaudvalget den 6. december 2007 – oversende et notat, der redegør for ministerens argument om, at EF-domstolen ikke vil anvende Chartret om Grundlæggende Rettigheder til at udvide sin ekspansive fortolkningspraksis.”

Svar:

1. Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder blev oprindeligt vedtaget som en politisk erklæring af Rådet, Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet på Det Europæiske Råds møde i Nice i december 2000. Chartret i dets tilpassede udgave, som blev udarbejdet i forbindelse med forfatningstraktaten, blev genproklameret af Rådet, Europa-Kommissionen og Europa-Parlamentet den 12. december 2007 og vil blive optrykt i EU-Tidende.

Med Lissabon-Traktaten indsættes i EU-Traktatens artikel 6, stk. 1, en bestemmelse om, at Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i Chartret, og at det har samme juridiske værdi som EU-Traktaten og EUF-Traktaten. Bestemmelsen har følgende ordlyd:

”Artikel 6

1. Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder af 7. december 2000 som tilpasset den 12. december 2007 i Strasbourg, der har samme juridiske værdi som traktaterne.

Chartrets bestemmelser udvider ikke på nogen måde Unionens beføjelser som fastsat i traktaterne.

Rettighederne, frihederne og principperne i chartret skal fortolkes i overensstemmelse med de almindelige bestemmelser i chartrets afsnit VII vedrørende fortolkning og anvendelse af chartret og under behørigt hen-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

syn til de forklaringer, der henvises til i chartret, og som anfører kilderne til disse bestemmelser.

(...)"

I erklæring nr. 1 knyttet til Lissabon-Traktaten anføres, at Chartret, der er juridisk bindende, bekræfter de grundlæggende rettigheder, som de er garanteret ved Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, og som de følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner. Det anføres endvidere, at Chartret ikke udvider anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens beføjelser, samt at Chartret ikke etablerer nye beføjelser eller opgaver for Unionen eller ændrer de beføjelser og opgaver, der er fastlagt i traktaterne.

I Chartrets præambel er der bl.a. fastsat følgende:

"Dette charter bekræfter under hensyn til Unionens kompetencer og opgaver samt nærhedsprincippet de rettigheder, der bl.a. følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, de socialpagter, som Unionen og Europarådet har vedtaget, samt Den Europæiske Unions Domstols og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Chartret vil i den forbindelse blive fortolket af Unionens og medlemsstaternes domstole **under behørig hensyntagen til de forklaringer, der blev udarbejdet** under præsidiets for den forsamling, der udarbejdede chartret, og ajourført under Det Europæiske Konvents præsidiiums ansvar." [Fremhævet her]

I Chartrets afsnit VII om almindelige bestemmelser vedrørende fortolkning og anvendelse af Chartret er der fastsat følgende i artikel 51:

"Artikel 51

1. Bestemmelserne i dette charter er rettet til Unionens institutioner, organer, kontorer og agenturer under iagttagelse af nærhedsprincippet samt til medlemsstaterne, dog kun når de gennemfører EU-retten. De respekterer derfor rettighederne, overholder principperne og fremmer anvendelsen heraf i overensstemmelse med deres respektive kompetencer og under overholdelse af grænserne for de kompetencer, der er tildelt Unionen i traktaterne.

2. Dette charter udvider ikke anvendelsesområdet for EU-retten ud over Unionens kompetencer og skaber ingen nye kompetencer eller nye opgaver for Unionen og ændrer ikke de kompetencer og opgaver, der er fastlagt i traktaterne."

2. Som det fremgår, er det i EU-Traktatens artikel 6, stk. 1, og Chartrets artikel 51, stk. 2, fastsat, at Chartret ikke på nogen måde udvider Unionens beføjelser som fastsat i EU-Traktaten og EUF-Traktaten. Chartret

kan derfor ikke benyttes af EU's institutioner, herunder EF-Domstolen, som grundlag for at udvide anvendelsesområdet for EU-retten.

Det følger endvidere af Chartrets præambel, at det bekræfter de rettigheder, der bl.a. følger af medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner og internationale forpligtelser, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention samt EF-Domstolens og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis. Der er således ikke tale om, at Chartret indeholder nye eller udvidede rettigheder i forhold til de rettigheder, som EU efter EF-Domstolens praksis skal overholde allerede i dag.

Videre følger det af artikel 6, stk. 1, at Chartrets rettigheder og principper skal fortolkes i overensstemmelse med Chartrets afsnit VII om almindelige bestemmelser vedrørende fortolkning og anvendelse af Chartret og under behørigt hensyn til de forklaringer, der henvises til i Chartret, og som anfører kilderne til disse bestemmelser. I disse forklaringer anføres det bl.a., at selv om forklaringerne ikke i sig selv har retskraft, udgør de et "værdifuldt fortolkningsinstrument beregnet til nærmere præcisering" af Chartrets bestemmelser. Det må derfor forventes, at EF-Domstolen vil fortolke Chartret set i lyset af disse forklaringer efter ikrafttrædelsen af Lissabon-Traktaten.

3. EF-Domstolen har hidtil alene henvist til Chartret på den måde, at det bekræfter den retstilstand, som EF-Domstolen fastslår i den pågældende dom. Der kan i den forbindelse henvises til senest EF-Domstolens dom af 11. december 2007, sag C-438/05, Viking Line ABP, hvor EF-Domstolen i dommens præmis 44 fastslår, at retten til at iværksætte kollektive kampskridt, herunder strejkeretten, skal anerkendes som en grundlæggende rettighed, der er en integrerende del af de generelle fællesskabsretlige principper, og at det "bekræftes i artikel 28 i Det Europæiske Unions Charter om grundlæggende rettigheder, [at] disse rettigheder [er] sikret i fællesskabslovgivningen og national lovgivning og praksis."

4. Det er velkendt, at EF-Domstolen lejlighedsvis benytter en udvidet formålsfortolkning i sine domme, og dette må forventes også at ske efter Lissabon-Traktatens ikrafttræden.

Med de ovenfor nævnte begrænsninger i Chartrets indhold og rækkevidde, som EU-medlemsstaterne har opstillet ved Lissabon-Traktaten, er der imidlertid efter regeringens opfattelse ikke holdepunkter for at antage, at

EF-Domstolen vil benytte Chartret som grundlag for at ”udvide sin ekspansive fortolkningspraksis”, således som spørgeren forudsætter i sit spørgsmål.